

Date: JULY 3RD, 2018

Place: OHRID, FYR MACEDONIA

Knowledge FOR Resilient soCiEtY

GLOSSARY

CONSORTIUM MEETING, STUDY VISIT AND TRAINING
Ss. Cyril and Methodius University of Skopje

University of Novi Sad

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

K-FORCE Glossary published in pdf and printed in 200 copies

K-FORCE Glossary of key words and terms is a result of several work packages. Glossary represents the selection of key words and the terms characteristic for the DRM&FSE area.

Selection will be done by all project partners with dominant role of P7-P11 who have, through the implementation of their studies and projects, as well as through their extensive experience, gained knowledge on key words and terms that are used specifically for the DRM&FSE profession.

This glossary will provide definitions of at least 100 terms used in the field of DRM&FSE. The definitions will be developed by project team members in aim to establish a common agreement on the translation of professional and technical names and terms.

Selected sources and literature for the Glossary

Selected terms proposal – Disaster Risk Management

Selected terms proposal – Fire Safety

Nomination of UNS HEI representatives for Glossary WG

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sources:

- UNISDR Terminology on Disaster Risk Reduction

<https://www.unisdr.org/we/inform/terminology>

- Low on Fire Protection RS
- Low on Emergencies RS
- Glossary of Terms in Disaster Risk Reduction NATO PROJECT
DR SHARE - Disaster Reduction, Standardized Hazard Analysis and Risk Evaluation
- Desktop research (respective Risk Assessments)
- SRPS ISO 31000 - ISO TMB on Risk Management ISO CD 31000
- SRPS ISO 8421-1 1998 ZOP-RECNIK-Deo1-OPSTI TERMINI I FENOMENI POZARA (s)
- SRPS ISO 8421-2 1998 ZOP-RECNIK-Deo 2-GRADJEVINSKE KONSTRUKCIJE ZA ZOP (s)
- SRPS ISO 8421-4 1998-ZOP-RECNIK-Deo 4-OPREMA ZA GASENJE POZARA (s)
- SRPS ISO 8421-5 1998-ZOP-RECNIK-Deo 5-KONTROLA DIMA (s)
- SRPS ISO 8421-6 1998-ZOP-RECNIK-Deo 6-EVAKUVACIJA I SPASAVANJE (s)
- SRPS ISO 8421-7 1998-ZOP-RECNIK-Deo 7-OTKRIVANJE I PRIGUSIVANJE EKSPLOZIJE (s)

P11 will sub-contract an external reviewer, to carry out an external review of the Glossary developed/prepared by project partners.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

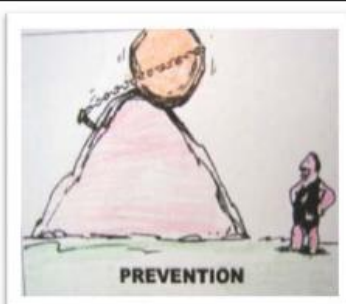
GLOSSARY TEMPLATE - Disaster Risk Management

No	ENG	SRB	BiH	ALB	COMMENT
1.	HAZARD A dangerous phenomenon, substance, human activity or condition that may cause loss of life, injury or other health impacts, property damage, loss of livelihoods and services, social and economic disruption, or environmental damage	OPASNOST Opasna pojava, supstanca, ljudska aktivnost ili stanje koje može da prouzrokuje gubitke života, povrede i ostale posledice po zdravlje, štete na imovini, gubitak načina za ostvarivanje sredstava za život i usluga, socijalne i ekonomske posledice, i posledice po životnu sredinu.	OPASNOST Opasna pojava, supstanca, ljudska aktivnost ili stanje koje može uzrokovati gubitke života, ozljede i ostale posljedice po zdravlje, štete na imovini, gubitak načina za ostvarivanje sredstava za život i usluga, socijalne i ekonomske posljedice, i posljedice po okoliš		

GLOSSARY TEMPLATE - Fire Safety

No	ENG	SRB	BiH	ALB	COMMENT
1.	FIRE a process of uncontrolled combustion that endangers life and human health, material goods and the environment [1]	POŽAR proces nekontrolisanog sagorevanja kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi, materijalna dobra i životna sredina [1]			[1] Zakon o zaštiti od požara "Službeni glasnik RS", br. 111/2009 i 20/2015 Low on Fire Protection, Off. Gazette RS, No 111/2009 i 20/2015
2.	EXPLOSION process of rapid combustion resulting from use flammable liquids, flammable gases and other fuels that with air could create an explosive mixture of explosives matter, accompanied by a shock wave of pressure of combustion products and an increase in temperature that endangers human life and health and material goods [1]	EKSPLOZIJA proces naglog sagorevanja koji nastaje kao posledica upotrebe zapaljivih tečnosti, zapaljivih gasova i ostalih gorivih materija koje sa vazduhom mogu stvoriti eksplozivnu smešu eksplozivnih materija pradeni udarnim talasom pritiska produkata sagorevanja i porastom temperature, kojim se ugrožavaju život i zdravlje ljudi i materijalna dobra [1]			[1] Zakon o zaštiti od požara "Službeni glasnik RS", br. 111/2009 i 20/2015 Low on Fire Protection, Off. Gazette RS, No 111/2009 i 20/2015

UBLAŽAVANJE Mjere koje se poduzimaju prije utjecaja katastrofe kako bi se posljedice katastrofe smanjile do najmanje moguće razine (strukturne i nestrukturne mjere)	UBLAŽAVANJE Mjere koje se poduzimaju prije utjecaja katastrofe kako bi se posljedice katastrofe smanjile do najmanje moguće razine (strukturne i nestrukturne mjere)	MITIGATION Measures taken prior to the impact of a disaster to minimize its effects (structural and non-structural)	УБЛАЖАВАЊЕ Мере које се предузимају пре утицаја катастрофе како би се последице катастрофе смањиле до најмање могуће мере (структурне и неструктурне мере)	
PREVENCIJA Mjere koje se poduzimaju da ne bi došlo do katastrofe, ukoliko je to moguće (da se spriječi opasnost kako ne bi imala štetne posljedice)	PREVENCIJA Mjere koje se poduzimaju da ne bi došlo do katastrofe, ukoliko je to moguće (da se spriječi opasnost kako ne bi imala štetne posljedice)	PREVENTION Measures taken to avert a disaster from occurring, if possible (to impede a hazard so that it does not have any harmful effects).	ПРЕВЕНЦИЈА Мере које се предузимају да не би дошло до катастрофе, уколико је то могуће (да се спречи опасност како не би имала штетне последице)	
SPREMNOST Mjere koje se poduzimaju u očekivanju katastrofe kako bi se osiguralo da će se poduzeti adekvatne i učinkovite aktivnosti nakon katastrofe	SPREMNOST Mjere koje se poduzimaju u očekivanju katastrofe kako bi se osiguralo da će se poduzeti adekvatne i učinkovite aktivnosti nakon katastrofe	PREPAREDNESS Measures taken in anticipation of a disaster to ensure that appropriate and effective actions are taken in the aftermath	СПРЕМНОСТ Мере које се предузимају у очекивању катастрофе како би се осигурало да ће се предузети адекватне и ефективне активности након катастрофе	

Broj termina	Termin	Definicija
1	2	3
1.1	♦ paljevina; podmetnut požar ♦ arson ♦ –	Požar izazvan iz zle namere. NAPOMENA – Za engleski termin "arson" nema ekvivalentnog francuskog termina.
1.2	♦ samozapaljenje; spontano paljenje ♦ auto-ignition; self-ignition; spontaneous ignition ♦ inflammation spontanée	Paljenje koje je posledica samozagrevanja.
1.3	♦ temperatura samozapaljenja; temperatura spontanog paljenja ♦ auto-ignition temperature; self-ignition temperature; spontaneous-ignition temperature ♦ température d'allumage spontané	Minimalna temperatura na kojoj će se neka materija spontano zapaliti pod utvrđenim uslovima ispitivanja.
1.4	♦ goreti ♦ burn (verb) ♦ brûler (verbe intransitif)	Biti u stanju gorenja.
1.5	♦ ponašanje u toku gorenja ♦ burning behaviour ♦ comportement au feu	Sve fizičke i/ili hemijske promene do kojih dolazi kada neki materijal, proizvod i/ili objekat gori i/ili je izložen požaru.

Izloženost	Exposure
Opsežni rizik	Extensive Risk
Prognoza	Forecast
Geološka opasnost	Geological Hazard
Staklenički plinovi	Greenhouse Gasses
Opasnost	Hazard
Hidrometeorološka opasnost	Hydrometeorological hazard
Intenzivan rizik	Intensive Risk
Planiranje korištenja zemljišta	Land-use Planning
Ublažavanje	Mitigation
Državna platforma za smanjenje rizika od katastrofa	National Platform For Disaster Risk Reduction
Prirodna opasnost	Natural Hazard
Spremnost	Preparedness
Prevenција	Prevention
Upravljanje potencijalnim rizicima od katastrofa	Prospective Disaster Risk Management
Svijest javnosti	Public Awareness
Oporavak	Recovery
Rezidualni rizik	Residual Risk

<i>Vanredna situacija</i>	stanje kada su rizici i pretnje ili posledice katastrofa, vanrednih događaja i drugih opasnosti po stanovništvo, životnu sredinu i materijalna dobra takvog obima i intenziteta da njihov nastanak ili posledice nije moguće sprečiti ili otkloniti redovnim delovanjem nadležnih organa i službi, zbog čega je za njihovo ublažavanje i otklanjanje neophodno upotrebiti posebne mere, snage i sredstva uz pojačan režim rada;
<i>Sistem zaštite i spasavanja</i>	deo sistema nacionalne bezbednosti i integrisani oblik upravljanja i organizovanja subjekata sistema zaštite i spasavanja na sprovođenju preventivnih i operativnih mera i izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja ljudi i dobara od posledica elementarnih nepogoda i drugih nesreća, uključujući i mere oporavka od tih posledica;
<i>Elementarna nepogoda</i>	događaj hidrometeorološkog, geološkog ili biološkog porekla, prouzrokovan delovanjem prirodnih sila, kao što su: zemljotres, poplava, bujica, oluja, jake kiše, atmosferska pražnjenja, grad, suša, odronjavanje ili klizanje zemljišta, snežni nanosi i lavina, ekstremne temperature vazduha, nagomilavanje leda na vodotoku, epidemija zaraznih bolesti, epidemija stočnih zaraznih bolesti i pojava štetocina i druge prirodne pojave većih razmera koje mogu da ugroze zdravlje i život ljudi ili prouzrokuju štetu većeg obima;

<i>Zaštita i spasavanje od poplava i nesreća na vodi i pod vodom</i>	podrazumeva sprovođenje zaštite i spasavanja ljudi i materijalnih dobara koji mogu biti ugroženi poplavama izazvanim izlivanjem reka iz korita, bujičnim vodama, ledenim barijerama, podzemnim vodama, kao i oštećenjem ili rušenjem brana, nasipa, jalovina i drugih vodozaštitnih objekata i drugih nesreća na vodi i pod vodom;
<i>Neeksplozirana ubojna sredstva (NUS)</i>	zaostala eksplozivna sredstva i ostaci iz rata, pripremljena za korišćenje ili korišćena, sa ili bez upaljača, ispaljena, izbačena, porinuta, lansirana, napuštena ili odbačena, a nisu eksplodirala, kao i sredstva zaostala posle eksplozija skladišta ubojnih sredstava, odbačena i ubojna sredstva iz nelegalnog poseda. NUS u smislu ovog zakona ne smatraju se neeksplozirane improvizovane diverzantsko-terorističke naprave;
<i>Asanacija terena</i>	sastoji se od preduzimanja sanitarno-higijenskih i sanitarno-tehničkih mera na terenu, u naselju i objektima, u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti, epidemija i drugih štetnih posledica po stanovništvo i materijalna dobra;
<i>Opasne materije</i>	hemikalije i druge materije koje imaju štetne i opasne karakteristike.

<i>Evakuacija</i>	premeštanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja. Radi umanjivanja mogućih posledica velike nesreće i katastrofe načelnik štaba civilne zaštite može izdati usmeni nalog ili doneti odluku za preventivno sprovođenje prisilne evakuacije.
<i>Vanredni događaj ili akcident</i>	događaj za čije saniranje je potrebno delovanje hitnih službi i potencijalno uključivanje operativnih snaga sistema civilne zaštite.
<i>Katastrofa</i>	stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji obimom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrednosti i okolinu, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posledice otkloniti delovanjem svih operativnih snaga sistema civilne zaštite regionalne samouprave na čijem je području događaj nastao te posledice nastale terorizmom i ratnim delovanjem.

<i>Otpornost na požar</i>	sposobnost objekta ili dela objekta da za utvrđeno vreme ispunjava zahtevanu nosivost (R) i/ili integritet (E) i/ili toplotnu izolaciju (I) i/ili drugo očekivano svojstvo, kako je propisano standardima o ispitivanju i klasifikaciji otpornosti na požar.
<i>Evakuacioni put iz objekta</i>	put koji vodi od bilo koje tačke u objektu do spoljnog prostora ili sigurnog i bezbednog prostora u objektu.
<i>Koridor evakuacije</i>	čine građevinske konstrukcije zgrade kojima se ograničavaju prostorije za komunikaciju (hodnici, tampon-prostorije, stepeništa, vetrobrani, ulaz i sl.) i tako sprečava prodor plamena i dima iz prostorija za boravak i drugih prostorija ugroženih požarom, a koje imaju takve karakteristike (otpornost i reakcija na požar, širina, visina i dr.) da omogućavaju da osobe zatečene u požaru mogu sigurno i bezbedno (samostalno ili uz pomoć spasioca) napustiti objekat.

<i>Havarija</i>	razaranje osnovnih sklopova postrojenja u privrednim, javnim i drugim objektima koje predstavlja opasnost za život i zdravlje ljudi, za materijalna dobra i izbijanje požara.
<i>Spasavanje</i>	intervencija vatrogasno-spasilačkih i vatrogasnih jedinica radi zaštite ljudskih života, telesnog integriteta i materijalnih dobara prilikom požara, havarija i drugih vanrednih događaja.
<i>Karakteristike reakcije materijala na požar</i>	doprinosi materijala razvoju požara usled sopstvene razgradnje do koje dolazi izlaganjem tog materijala standardom definisanim ispitnim uslovima, koje se ogledaju kroz klasu zapaljivosti, emisiju dima, otkapavanje i/ili druga očekivana svojstva, koja ugrožavaju evakuaciju.

<i>Procena opasnosti od požara</i>	deo glavnog projekta zaštite od požara odnosno deo tehničke dokumentacije za izgradnju objekata kojim se utvrđuju zahtevi u pogledu mera zaštite od požara za konstrukciju, materijale, instalacije i potreba za opremanjem zaštitnim sistemima i uređajima, kada to nije utvrđeno propisom.
--	--

<i>Dobrovoljna vatrogasna društva</i>	udruženja osnovana radi organizovanog dobrovoljnog učešća građana u sprovođenju zaštite od požara, spasavanju ljudi i imovine.
<i>Vatrogasni savezi (opštinski, gradski, okružni, pokrajinski i Vatrogasni savez Srbije)</i>	stručne i humanitarne organizacije od posebnog interesa osnovane u cilju organizovanog i jedinstvenog učešća u ostvarivanju zaštite od požara, njihovih zajedničkih ciljeva i razvijanja svesti o značaju zaštite od požara, u okviru kojih deluju dobrovoljna vatrogasna društva i dobrovoljne vatrogasne jedinice.

**100 KEY WORDS AND TERMS SELECTION –
ACCORDING TO INTERNATIONAL STANDARDS
AND
LOCAL WBC TERMS IN USE – LAWS, PROFESSIONAL PRACTISE**

GLOSSARY WG GROUP MEMBERS – UNS

VLASTIMIR RADONJANIN
MIRJANA MALEŠEV
MIRJANA LABAN

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Thank you
for your attention

*Contact info about the presenter:
Mirjana Laban mlaban@uns.ac.rs*

Knowledge FOR Resilient soCiEty